

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerje pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za eno mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.—, za pol leta . . . 6.—, za leto . . . 12.—. Naročnine je plačevati naprej na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje prestop, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredu ali na ulico Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor ne frankovano se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upraviteljska ulica Melino picolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglašje je plačevati loco Trst. Odprište reklamacije so prosto poštnino.

„7 edinosti je moč“.

Jutri, v sredo, dne 10 t. m. je zadnji dan za reklamacije za volitve v državni zbor. Vsi oni, ki imajo volilno pravico za mestne volitve, naj se prepričajo, ali so vsprejeti v imenik volitev za državnozbornske volitve. Ta imenik leži posebej na ogled. Na to opozarjamo še posebno one volilce, ki so še-le letos zadobili volilno pravico v mestu. Tudi za V. kurijo mine jutri doba za reklamacije.

P. n. gg. volilci II. okraja!

Izjavljam, da odstopam od kandidature za mestni svet, oziroma deželni zbor tržaški ter priporočam toplo vsem onim gg. volilcem, ki so bili morda meni namenili svoje glasove o predstojeh volitvah, da oddajo vsi složno svoj glas preč. g. župniku

Franu Koscu

na Katinari.

Pri „lovu“, dne 8. febr. 1897.

Anton Gerdol.

Javni shod

pol. društva „Edinost“ dne 1. februarja 1897. v telovadnici „Tržaškega Sokola“ (Dalje)

Dr. Rybář je nadaljeval:

V prvi vrsti hočem govoriti o progresovski stranki, kajti ta stranka je najmočnejša v Trstu. In vendar, akoravno je ta stranka najmočnejša in ima menda največ pristašev v Trstu, nam ni ta stranka še nikdar jasno povedala, kaj prav za prav namerava. Ta stranka ima tudi največ glasila, namreč časopise, v katerih pripoveduje, kaj namerava, kaj želi doseči. Ali povsem jasno ni nikoli. Glasila, kateri ima ta stranka, sta „Piccolo“ in „Indipendente“. Ti glasili se vedno hvaliti se svojim liberalizmom; potem takem bi morali misliti, da je ta progresovska stranka liberalna stranka.

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoski pisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Od tega dne je živela tisto čarobno življenje, o katerem je sanjara tako dolgo. Gizda se jej je tu javljala v vseh svojih podobah, od krasi dvorana, ogromne visočine sob, zakladov rastlinjaka in bogastva hleva pa doli do tistih malih malenkosti, v katerih se tako rekoč zgoščuje, do finih parfumov, kojih jedna sama kapljica zadostuje, da se vsa soba napolni z vonjavo, do cvetličnih košaric na mizi, mrzlega tona kričenic, lenega, dolgočasnega izraza gospe Fromontove, kadar je velela zapreči...

In kake so jej ugajali ti požlahtnjeni užitki bogatinov! Kako jej je ugajalo to življenje! Zdelo se jej je, da nikoli ni živela drugače.

Kar je v tej pijanosti iznenada dobila pismo od Frana, ki jej je poklicalo zopet v spomin resničnost, nje siromašni stan kakor bodoče uradni-kove žene; pismo jo je siloma prestavilo v malo, grdo stanovanje, v katerem se bode brez dvombe morala jedenkrat nastaniti v najzgorjem nadstropju

Gospoda moja! Vi, ki morda čitate včasih laške liste, ste morda čitali pred kratkim, da sta se ti dve glasili izjavili po onem shodu progresovske stranke z ozirom na Raskovichev govor, da njegova načela so tudi njuna načela, da kar on razpravlja v svojem govoru, da bi tudi oni lahko vzeli v svoj program; torej oni trdijo, da so socialni demokratje. Človek se mora smejati temu. Liberalci in socialni demokratje so si naravni nasprotniki in sicer najhujši nasprotniki, to pa zato, ker tisti, ki zahteva za se neomejene svobode, ta ne more želeči, da se ta svoboda omeji na korist onih, ki sedaj trpijo pod to „svobodo“. To smo videli povsodi, da, kjer so prave politične stranke, so socialni demokratje najhujši nasprotniki liberalcev. Dogaja pa se, da iz socialnih demokratov postajajo liberalci in narobe, ali stranki sti si vedno nasprotni.

Omenjam naj tukaj le jednega prvih socialistov: Marxa. Če trdita torej „Piccolo“ in „Indipendente“, da njiju somišljeniki so ob jednem socialni demokratje, se isti ali lažejo ali pa nimajo načel, ali pa je pri njih oboje ukupe. (Vi-harni dobro- in živijo-klici).

Gospoda moja! Iz njihovih organov torej ne moremo zvedeti, kakšne misli imajo, kakšni so njih cilji in tudi se lahko reče, da se po njihovih delih tudi ne more spoznati, kakšne cilje imajo, kajti njih postopanje ni liberalno, niti ni na korist tistih ljudi, kateri trpijo.

Ljudje, ki hočejo biti liberalni, morajo biti liberalni proti vsem. Kako pa postopajo ti ljudje proti nam Slovincem. Ako bi bili liberalni, bili bi liberalni tudi proti nam Slovincem.

Gospoda moja! Ti ljudje, kakor se vidi iz tega, kar trdijo, ne morejo biti pravični, oni imajo drug namen, in o tem namenu ne govore jasno. Oni govore samo o nekih „idejlih“, in ti niso naši idejali in ne morejo biti naši idejali, kajti tisto deželo, tisto državo, v kateri smo bili rojeni, hočemo tudi spoštovati. (Živijo! Tako je!) S tako strauko torej ne moremo imeti nobene zveze.

Prehajam na konservativno stranko. Če govorim jaz tukaj o konservativni stranki, ni to po-

mračne hiše, katere težki, z revščino napojeni vzduh je že sedaj menila dihati.

Ali naj razdere zaroko?

Stori to lahko brez okolišev, ker ni dala druge zastave nego svojo besedo. A kdo ve, da-li jej ne bode žal tega koraka, ko bode že storjen?

V tej mali, od čistilakomnosti zmešani glavici so vršali najčudnejši domisleki. Včasih, kadar jo je ded Gardinois, nej na čast odločivši svoje stare lovske suknje in volnene telovnike, dražil in jej prigovarjal, da bi dobil od nje kakov pikanten odgovor, mu je zrla, ne da bi odgovorila, srpo in hladno v oči. O, ko bi bil le deset let mlajši... A z mislijo, da bi postala žena Gardinoisa, se ni dolgo ukvarjala. Nova oseba, nova nadeja se je bila ravno kar pojavila na obzorju njenega življenja.

Odkar je došla Sidonija, se je navadil Georges Fromont, katerega je bilo sicer videti na Savignyu skoro samo ob nedeljah, do malega sleherni dan dehati v grad k obedu.

Bil je to visok, slaboten, blad dečak elegantnega vedenja. Kakor sirota brez očeta in brez matere vzgojevan od svojega strijca, gospoda Fromonta, je imel svoj čas prevzeti kupčijo ter vsa-

polnoma korektno, kajti o tej stranki skoraj ne vemo, kdo jej pripada: vemo sicer, kdo je njih voditelj, a kdo je njih pristaš — ne vemo. (Klic: kakor general brez armade). Da, kakor general brez armade, in s takimi ljudmi je težko opraviti imeti. Tudi o načelih, o ciljih te stranke nam ni veliko znanega. Sicer ima tudi ta stranka svoj organ, ki se zove „Mattino“, a tudi ta list nam nikakor ne pové jasno, kaj namerava ta stranka.

Pred zadnjimi občinskimi volitvami si je postavil ta list neki program in je rekel pri tem, da ljudje, ki spadajo v njegovo stranko, so nekak partito progressivo moderato, torej progressova strenka zmerneje barve. Mi pa pravimo, da so načela ista, kar loči stranke, a ne samo ton.

In ti ljudje, kakor nimajo določnega programa, tako so neodločni tudi v svojem postopanju. O volitvah si ti ljudje ne upajo nastopiti z odločnim programom, oni se tudi ne upajo postaviti svojih kandidatov. Vsaka stranka mora stati na stališču, da pove, kaj hoče, kaj namerava. Seveda so nam ti ljudje nekoliko bližji, nego drugi, kajti ta stranka poudarja vedno vsaj to, da stoji na patrijotičnem stališču, in na tem stališču moramo stati tudi mi. Če se torej najdejo v tej stranki možje, kateri si bodo upali nasproti progresovi stranki poudarjati to stališče in kateri bi bili zajedno pri volji, biti pravični tudi nam, potem take može lahko podpiramo tam, kjer nimamo upanja, da zmagamo z našim kandidatom; a ti ljudje so si postavili takega kandidata, ki je naš najhujši sovražnik. V V. kuriji so si postavili za kandidata znanega Vierthalerja. Kar se tiče delovanja tega moža na narodno-gospodarskem polju, nočem preiskavati dalje. Kako pa postopa ta mož proti drugim strankam, pokazal je o vsaki priložnosti, bodisi proti Slovincem, bodisi proti Nemcem; dasiravno sam Nemec po rodu in po krvi, zatajil je svoj rod, svoj materini jezik; zahteval je celó, kakor veste, da se v gledišču Comunale smejo predstavljati izključno le laški umotvori. On je torej še hujši, nego najhujši Lah. (Klici: Sramotno!) Tak človek, ki zaničuje celó svojo narodnost, ne more biti naš kandidat.

bodočnost ga ni ogrela skoro nič. Kupčija ga je dolgočasila, in kar zadeva Klare, je obdeval žnjo po domače; saj sta bila skupaj vzgojevana: vladalo je med njima zaupanje, katerega sta se bila že navadila, v ostalem pa nič drugega, vsaj od njegove strani ne.

Nasproti Sidoniji pa se je od prvega trenutka čutil osuplega, plahega, ob jednom pa tudi željnega ugajati, s kratka: popolnoma izpremenjenega. Ona je imela uprav tisto voljno, narejeno gracio, ki je morala biti všeč temu lahkoživemu značaju, ter je kmalu tudi opazila utis, kojega je napravljala nanj.

Kadar sti se deklici sprehajali v najbolj oddaljenem delu parka, je bila vselej Sidonija tista, ki je prva mislila na to, kdaj pride pariški vlak. Potem sti obe hiteli k omrežju gledat potnike, in Georgesov prvi pogled je veljal vselej gospodičini Chébeovi, stoječi malo za svoje prijateljico, a v takem ustupu in s takim obrazom, da je morala obračati oči nase. To razmerje je trajalo med njima dolgo časa. Razgovarjala se nista o ljubezni, a vse besede, vsi pogledi, ki sta jih menjavala so bili izpovedbe in zavračajoči odgovori.

(Pride še.)

Gospoda moja! Preiti mi je do tretje stranke, katera se je pojavila v Trstu in to je takozvana socijalnodemokratska stranka.

Kar se dostaje te stranke, tudi ne moremo biti prav na jasnem, kajti tisti, ki se bavi z zgodovino socijalne demokracije, ve, da socijalna demokracija ni popolnoma složna stranka, ampak da je različnih vrst socijalne demokracije; tudi v tej stranki je različnih teženj in različnih načel; oni se ločijo tudi po svojih ciljih. Ako smatramo za socijalne demokrate, ali socijalno demokratiško stranko, vsako stranko, ki se bavi s socijalnimi vprašanji, z vprašanji, kako pomagati trpečemu ljudstvu, smemo reči, da smo tudi mi socijalisti, da se tudi mi bavimo s tem vprašanjem in se moramo baviti. Tudi slovenski narod je reven, siromašen narod. On mora hrepeneti po tem, da se zboljša sedanje stanje. Kaj pa je sploh socijalno vprašanje? Odgovor na to vprašanje je jako težak in veliko ljudi se je že bavilo z odgovorom na to vprašanje. Pristaši moza, katerega sem prej imenoval, namreč Marxa, rekli so, da je to vprašanje trebuha; drugi pravijo, da je vprašanje želodca; sploh obseza to vprašanje: kako bi se sedanje razmere, ki so v resnici slabe, dale premeniti tako, da bode dobival vsak to, kar potrebuje za svoje življenje? V tem oziru moramo tudi mi delati, moramo tudi mi hrepeneti po tem, da se naše stanje zboljša.

Socijalni demokratje — in jaz govorim o slovenskih socijalnih demokratih, katerih organ je „Delavec“ — očitajo rojakom, da se bavijo s podrejenim vprašanjem, da so zadovoljni, če se doseže nekoliko narodnih šol, nekoliko sodišč, to se pravi, da se uvede slovenščina na sodiščih. Tako govore misli „Delavec“ najbrže le na ljubljanske razmere; tam jo morda tako. Ker se pa tiče drugih Slovencev, ki ne bivajo v Ljubljani, in posebno tukaj v Trstu, se lahko prepriča, da se ti bavijo z narodno-gospodarskim vprašanjem, da skušajo zboljšati stanje Slovencev.

(Pride še.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 8. februarja 1897.

Kaki gospodarji so Lahi! V to, kar hočemo dokazati sedaj, prav za prav ne bi trebalo zgubljati mnogo besed. Ako hoče kdo videti in se uveriti, kako ume gospodariti laška gospoda, poslali bi ga jednostavno doli v nesrečno pokrajino istrsko. Mesec dnij in pa nekoliko bistrega vida bi zadostovalo popolnoma, da bi se zgrazal na gospodarskih odnosajih, vladajočih v tej pokrajini, in lasje bi se mu ježili, ko bi videl tam doli pravih kmečkih helotov. No, sploh po Istri sicer ni uveden tisti nesrečni, brezsrčni kolonski zistem, ki je zakrivil, da je v cvetoči deželi italijanski, v vrtu Evrope splošno blagostanje padlo tako nizko, da je možno govoriti le o splošni mizeriji, o splošnem stradanju, o splošnem trpljenju. Italija nima kmetov, nima kmečkega stanu. Tam doli je velika latifundija poleg latifundije, ali samostojnega kmeta ni! To je nesreča za Italijo.

Kakor rečeno: po Istri ni ureden kolonski zistem na splošno; je pač tu pa tam gospodov, ki imajo svoje „kmete“, ali v obče imamo doli samostojne kmete, lastne gospodarje. Toda samostojne le po imenu, v resnici pa veliko število istrskih kmetov niso nič manje zavisni od italijanskih kolonov in njih gospodarsko položenje ni bolje od onega trpečih kolonov po kraljevini italijanski. Tako je, kakor smo rekli gori: kdor je prišel iz drugih dežel doli v Istro, mora se zgrazati na gospodarskih odnosajih tamošnjih. Kmet je neveden, ker ga namenoma tlačijo v temoto s tem, da mu vzkrčajo sredstva za izobraževanje; njega gospodarstvo je najprimitivnejem stanju, ker gospodujoča gospoda namenoma nočejo, da bi kmet kaj zvedel o racionalnem gospodarstvu; o povzdigi živinoreje se ne more govoriti, ker nikdo ne gre na roko kmetom, da bi si mogli oplemenjevati svojo živino; dá, živina po Istri nima niti primerne pitne vode; a ne le to, da kmet ne sme izvabljati iz zemlje toliko pridelka, kolikor bi ga mogel o racionalnem gospodarstvu, ampak niti tega malega, kar je pridelal, ne more razpečavati po primernih cenah, ker ne more odvažati, ker nima ni cest, ni poti; kredit je tako drag doli po Istri, kakor gotove ne v nobene pokrajini avstrijski, izvzemši morda jedino

Galicijo; kreditne razmere so take, da je že prvi mali dolg, ki ga je storil kmet, v večini slučajev začetek gospodarskemu propadu in da je ogromna večina istrskih kmetov zadolžena do grla — tako, da delajo le za svoje laške upnike; v resnici pravi koloni!

Ti tužni odnosaji so zgolj posledica gospodarstvu laške gospode.

Do takih razmišljanj nas je navela dobro utemeljena interpelacija posl. dr. Rojica v deželni zboru goriškem radi nakane Italijanov, da bi se zgradila za deželo Goriško dragocena blaznica. Tudi ta nakana kaže, kako umejo gospodariti laška gospoda. Pameten gospodar si poskrbi najpoprej ono, kar je najnujnejše potrebno, in potem še-le ono, kar je manj potrebno. Pameten gospodar kupi svoji družini najpoprej potrebnih živil in srajco, potem še-le jo morda pošlje v gledališče, ako zmora ta strošek brez nevarnosti za svoje gospodarstvo. Taka je z blaznico na Goriškem.

V deželi goriški nimajo ni prepotrebne, dobro urejene bolnišnice, nimajo hiralnice, nimajo zdravstvenega zakona; pač pa bi hoteli Italijani, mimo idši vse te zares nujne potrebe, potrošiti kar pol milijona za malo število umobolnih, za katere poslednje bi se lahko skrbelo v dobro urejeni bolnišnici. Tako bi hoteli italijanska gospoda zametati deželni denar. Interpelacije po vsej pravici protestujejo zoper to nakano. Najstrože pa treba obsoditi način, katerim hočejo ital. poslanci moralno pritiskati na slovenske poslance, da bi privolili v ta trošek: gradnjo blaznice se spravili v zvezo z jubilejem Njeg. Veličanstva. Oni hote spraviti slovenske poslance med Scilo in Karibdo: ali bi morali glasovati proti svojem prepričanju in proti splošnim koristim dežele, ali pa bi se izpostavili nevarnosti, da bi se njih glas smatral za znak nelojalnosti! A ne le na slovenske poslance, ampak tudi na visokega cerkvenega dostojanstvenika, ki ima virilni glas v deželnem zboru, hote moralno pritiskati na tak nedopusten način. To je pač skrajno nelojalno, da se hoče toli vzvišena prilika zlorabljati v pokrivanje potratnega gospodarstva laškega, a ljudstvo po Goriškem — tudi furlansko — mora biti hvaležno slovenskim poslancem, da so se o pravem času postavili po robu drznemu in za deželo škodljivemu početju.

Slovinci so poznano lojalni narod; njih udanost do presvetle vladarske hiše je neomejena, je netorična, je posvečena v potoki krvi, preliti na bojnem polju. Ni se jim bati, da bi pošteni ljudje sumili na njih zvestobi do državnih ljubezni do dinastije, ako se uprejo namenu, da bi se dinastijske slavnosti zlorabljale za povspesevanje zloglasnega gospodarstva italijanske gospode. In ne le z ozirom na gmotno korist ljudstva se morajo upreti takim nakanam, ampak tudi v dolžnem spoštovanju jasno izražene volje plemenitega nositelja krone Habsburgov: da naj se petdesetletnica proslavi na način, res koristen za splošen blagor.

Sé svojo gori označeno interpelacijo so slovenski poslanci v deželnem zboru goriškem prišli nasproti le plemenitim intencijam Njeg. Veličanstva in so na ta način najsijajneje pokazali svojo lojalnost!

Boj torej, neizprosni boj, gospodarstvu laške gospode, gospodarstvu, ki se vsikdar ozira le na koristi izvestnih ozkih krogov, nikdar pa ne na resnične splošne, potrebe ter na splošni blagor!

Iz deželnih zborov. V deželnem zboru dalmatinskem je bila včeraj razprava o proračunu za javni pouk. Poslanca Lubin in Smerkinich sta slikala v živih bojah — „splendidi discorsi“, pravije italijanski listi —, kako lepo je bilo takrat, dokler so v Dalmaciji vladali Italijani in kako grozno je zanemarjeno šolstvo sedaj. Lepo je bilo seveda takrat, toda le za par odstotkov prebivalstva, ali za maso duš ni bilo dobro. Javni upravi je dolžnost skrbeti, da bode zadovoljna ogromna večina in se ne more in ne sme zadovoljiti z zadovoljnostjo neznatne manjšine. Ker pa je v Dalmaciji prebivalstvo skoro izključno hrvaško-srbsko, je pač naravno, da slovanska deželna uprava skrbi za splošni blagor. Na tem dejstvu ne morejo nič premeniti vse krokodilove solze Italijanov po onih zlatih — za njih namreč, zlatih — časih, ko so vladali nemaravni odnosaji. Italijanskima govornikoma je posvetil prav pošteno dr. Cingria. Rekel je jedno-

stavno, da tudi on ljubi italijanski jezik, toda tega ne more pripoznati, da žive Italijani v Dalmaciji kakor narodnost. To je tudi res: v dalmatinskih mestih žive pač italijanske kolonije, ali v kompaktni masi ne žive nikjer.

Deželni zbor gališki je vsprejel predlog deželnega maršala grofa Stanislava Badenija, da se grad na Vaveljnu v Krakovu v proslavo cesarjevega jubileja priredi v cesarsko rezidenco. Naprositi je cesarja, da vsprejme to rezidenco.

Deželni zbor nižje avstrijski je sklenil, da je pozvati vlado — v zmislu sklepa šolskega odseka, da v tej pokrajini je le nemški jezik poučni jezik — da češki šoli na Dunaju ne podeli pravice javnosti, ker češčina ni deželni jezik. — Vedno tista nemška srditost. Ali tega ne razumemo, da gospoda ne prično premišljati vendar enkrat, kaj bi bilo in kako bi prišlo za nemštvo v Avstriji, ako bi ostale narodnosti in pokrajine jele zaresno izvajati to načelo narodne izključljivosti. Ako je nemški gospodi prav, da je nemških šol s pravico javnosti: v Dalmaciji, na Primorskem, na Kranjskem, v italijanskem Tirolu, potem jim mora biti istotako prav, ako imajo stotisoči Čehov, bivajočih na Dunaju, tudi svoje šole z vsemi pravicami javnih šol. Nič ne pomaga: nemška gospoda bode enkrat vendar morala pozabiti na tisti pregovor: Ja Bauer, das ist was anders, kajti avstrijski Slovani nočemo ostati za vedno kmetje — v zmislu tega pregovora namreč.

Državnozborske volitve. Vsojoto zvečer se je vršil shod zaupnih mož iz mesta ljubljanskega. Kakor čitamo v „Slov. Narodu“, se je udeležilo tega shoda 42 zaupnikov od 58. 23 glasov je bilo za dra. Ferjančiča, 11 za deželnega sodišča svetnika Vencajza, 5 za Kušarja. Shod je sklenil, da se dne 14. februarja skliče volilni shod narodne stranke in da je na ta shod povabiti vse tri kandidate.

Običajni ples mesta dunajskega se je vršil včeraj in je bil velesijajen. Prisustvovali so plesu cesar, več nadvojvod, diplomatje, dvorni dostojanstveniki. Vest o tem plesu smo namenoma postavili med političke vesti, ker sijaj letošnjega plesa in sosebno še dejstvo, da se ga je udeležil tudi dvor, priča, da kolo časa se vrti vendar le naprej po svoji poti, ne zmené se za to, da niso več na krmilu — židovski liberalci; in priča, da so bile smešne vse grožnje liberalcev, da propade vso, ker so propadli — oni sami! — Nj. Velič. cesar je govoril z vsemi občinskimi svetovalci o gospodarskih in parlamentarnih odnosajih ter je, vsprejemši čašo piva iz rok župana, napil mesta dunajskemu. Da, da, kolo se vrti vzlic vsej nasprotni volji liberalcev.

Revolucija na Kreti. Korespondenčni urad poroča iz Aten: Požar v Kaneji je pogasjen. Oni deli mesta, kjer so stanovali kristjanje, so vpepeljeni. Pogorela je palača grškega škofa in kakih 200 hiš. Zunaj mesta so proglasili združenje Krete z Grško, prozé grškega kralja, da vzame Kreto v svojo posest kakor nerazdružljiv in svoboden del Grške. — Dospelo je zopet par inozemskih oklopnih. Zunaj Kaneje, v okolici, nadaljuje boj.

Z Dunaja javljajo iz Aten: Kakih 1500 kristjanov je pobegnulo iz mesta Alepe v bližnje gorovje, ker tukaj obkoljujejo mesto in se pripravljajo oblegati je. Povsodi se je že proglasilo združenje Krete z Grško. — Brodevje grških torpedovk je pripravljeno odplati in pričakuje samo povelja.

Vojne ladije evropskih držav, kolikor je teh ladij zasidranih pred Kanejo, morejo izkreati 3.000 oboroženih mož.

Različne vesti.

Posvečevanje novega škofa krškega dra. Mahničja se je vršilo minolo nedeljo v Gorici. Ob tej priliki so prišli v Gorico škofje: Flapp, Glavina, Šterk in Missia. Slavnosti so prisustvovali tudi: dvorni svetnik Bosizio v imenu vlade, deželni glavar grof Frau Coronini, podžupan in poveljniki vojaštva „Slovenec“ piše tem povodom: „Sobratom Hrvatom iskreno čestitamo na pridobitvi takega veleuma, ker smo prepričani, da bode tako iskreno in vztrajno ter plodonosno deloval za jedino prava katoliška načela na novem častnem mestu, kakor se je dosedaj junaško boril — v časih zmedenih pojmov — za Kristusove uzore“.

Mi smo že izjavili, da prevzvišenega ne bomo sedeli po minulih bojih, ampak ga bomo sodili po bodočih delih. Zadovoljni bomo, ako bode deloval za prava katoliška načela, ki značijo: pravičnost in varstvo proganjanim!! — A tega ne treba praviti prevzvišenemu, kdo je proganjan v deželi, kjer mu bode pastirovati odslej. Pravo katoličanstvo znači borbo za vse, kar je od Boga, a narodnost Hrvatov in Slovencev je tudi od Boga! S tem je označena želja posvetnjakov in duhovnikov dežele istrske glede na smer, katere naj bi se držal prevzvišeni oziroma na javno življenje v Istri.

Gustav Eim †. Javili smo že v današnjem zjutranjem izdanju, da je v Florenci umrl odlični poslanec in publicist mladočeski, dr. Gustav Eim. Eimu je bilo 47 let. Bil je stalni dopisnik „Nar. listov“ z Dunaja in državnozbornski poročevalec. Vsikdar je bil dobro obveščen o vsem, kajti umel je iskati si zvez na vseh straneh. Grof Badeni ga je čislal posebno, ker je — tako je bilo vsaj splošno menenje — uplival v mladočeskem klubu v spravljivem zmislu. To pripozna indirektno tudi Badenijev glasilo, „Reichswehr“, ki piše o Eimu: „Povsodi se mu je odpiralo, kjer je potrkalo. Sosebno pa tedaj, ko je šlo za važne parlamentariške dogodke, ko so bile napete situacije in krize, je stal Eim na višini svojega poklica“.

S tem besedami je pripoznana važnost uloge, ki jo je igral poslanec Eim. Mož je izvestno imel pred seboj še lepo bodočnost, toda zalotila ga je smrt na tnji zemlji. Mir njegovi duši!

Loterija na korist slovenskim šolskim zavodom v Gorici. Iz Gorice nam pišejo: Na svečnico je bil dovršen čin izredne narodne požrtvovalnosti, a ta čin so dovršile vrle naše ženske v mestu in po deželi. Koncem meseca novembra m. l. se je bila sprožila misel, da se „Sloginim“ zavodom na korist priredi predmetna loterija, a naše dame so se oprijele te misli toli spretno in odločno, da je število nabranih lepih daril preseglo vsa pričakovanja in da se je zrebanje moglo vršiti že dne 2. t. m. ob ogromni udeležbi od strani gorjskih Slovencev in Slovencev. Darov je bilo toliko, da na vsako dvanaesto srečko pride po en dobiček. Čast in hvala vsem, ki so pripomogli k toli lepemu uspehu te loterije — nekoliko stotakov bode dobička —: odboru ženske podružnice, drugim damam po mestu in na deželi, darovateljem dobitkov in rodoljubnemu občinstvu sploh! Ker pa je bilo precejšnje število srečk razprodanih tudi v Trstu in v Kopru, prosimo Vas najljubše, da priobčite nastopni izkaz zrebanja te loterije:

1, 8, 10, 25, 28, 50, 54, 65, 90 — 2, 2, 7, 9, 22, 27, 30, 40, 60, 67, 70, 79, 95 — 3, 12, 22, 24, 29, 34, 35, 45, 53, 67, 78, 86 — 4, 9, 22, 36, 43, 46, 50, 62, 66, 69, 80 — 5, 9, 30, 31, 47, 54, 91, 93, 94 — 6, 8, 17, 27, 65, 91 — 7, 1, 4, 5, 9, 15, 20, 25, 26, 27, 40, 47, 56, 58, 63, 80, 87, 91, 95, 98, 99 — 8, 8, 37, 44, 66, 74, 84 — 9, 1, 2, 11, 16, 17, 30, 38, 53, 68, 75, 79, 85, 87 — 10, 18, 25, 49, 71, 72, 80, 95 — 11, 12, 18, 19, 47, 54, 56, 61, 69, 80 — 12, 8, 12, 13, 15, 23, 52 — 13, 4, 9, 12, 20, 27, 28, 35, 38, 60, 79, 84, 100 — 14, 39, 48, 58, 80 — 15, 55, 74, 78, 83 — 16, 30, 39, 48, 63 — 17, 9, 12, 19, 26, 57, 81, 87 — 18, 2, 22, 25, 26, 29, 30, 57, 59, 84 — 19, 8, 9, 10, 13, 15, 27, 28, 84 — 20, 4, 9, 10, 13, 30, 43, 45, 51, 67, 82 — 21, 29, 33, 46, 47, 88 — 22, 14, 16, 28, 71, 86, 90 — 23, 3, 4, 28, 55, 60 — 24, 7, 19, 20, 21, 42, 44, 59, 80, 95 — 25, 27, 35, 53, 60, 68, 70, 84 — 26, 5, 6, 10, 14, 15, 20, 26, 40, 86, 92, 96, 99 — 27, 5, 6, 20, 31, 64, 68, 90, 97 — 28, 12, 13, 15, 23, 27, 34, 67, 79, 88, 97 — 29, 19, 25, 45, 58, 61, 62, 64, 70, 77 — 30, 4, 11, 16, 28, 49, 70, 75, 82, 86, 96.

Debelo tiskana števila značijo skupine; po debeli številki sledeče drobne številke značijo srečke iz te skupine, na katere je padel kak dobiček.

Kdor je po tem izkazu kaj zadel, naj se oglasi za dobiček pri predsednici, gospe Šantelnovi v ulici proti soškem mostu št. 26 (v Hmeljakovi hiši).

Obustavljen sejem z vinom. Z ozirom na slabo letino v Istri in po nekaterih drugih pokrajinah ne bode sejma z vinom, ki so ga hoteli nekateri prirediti v Trstu v spodnjih prostorih Politeama.

Železniška postaja v Devinu. S 1. aprilom t. l. in morda še prej, oživotvori se v Devinu železniška postaja. Na novi postaji se bodo ustavljali vsi vlaki železniške črte Trst-Gorica. Zajedno zgradi se cesta, ki bode vodila od železnice v vas (1/4 ure hoda). Občina Devin je deprinesla za to delo svoto 500 glđ. Ta odredba je bila jako potrebna in umestna.

Popravek. V izkazu darov za bedne rodbe ponesrečenih Križanov, priobčenem v današnjem zjutranjem izdanju, je — po pomoti tiskarski — krivo izkazana toliko svota novih darov, kolikor tudi ukupna svota. V današnjem zjutranjem izdanju izkazani novi darovi znašajo 20 in ne 7 kron; ukupna svota torej vseh dosedaj nabranih darov znaša 880 kron 36 stot. in ne 860 kron 36 stot.

Novačenje v vojake letos ne bode, kakor običajno, meseca marca, ampak še-le meseca aprila in majnika. Vzrok temu je okolnost, da se bodo marca meseca vršile volitve v državni zbor.

„Slov. pevsko društvo“ priredi dne 14. t. m. svoj prvi društveni ples v redutni dvorani „Politeama Rossetti“. Vstopnina 1 glđ. za gospode z jedno damo. Ostale dame plačajo 50 nvč. Začetek ob 9. uri zvečer. Vojaske orkester. Plesna toaleta.

Pevsko društvo „Kolo“ je imelo v nedeljo, dne 7. t. m., v telovadnici „Tržškega Sokola“ svoj redni občni zbor. Podpredsednik, g. Josip Bubnič, je pozdravil zborovalce v krepkih in jedrnatih besedah; povdarjal je v glavnih potezah činitelje, ki so v prvi vrsti uplivali na društveni razvoj v prošlem poslovnem letu ter spodbujal vse člene k resnemu in požrtvovalnemu delu, da se bode moglo društvo na polju divne narodne pesmi povzdigniti do take višine, da postane uvaževanja vreden činitelj v kolu tržških narodnih društev. Zaključil je svoj nagovor besedami: Disciplina, red in točnost v zabajanju k vajam, bodi nam vsem sveta zadača, katero moramo upoštevati pred vsem. Oklenimo se torej tega načela vsemi močmi, v bratski ljubavi, pod vibrirajočim praporom društva „Kolo“, upirajoči vstrajno svoj pogled v boljšo bodočnost, do one višine, kjer so vredni sinovi mile nam matere Slavije.

Po prečitjanju in odobrenju poročil tajnika in blagajnika volilo se je z vslikom novi odbor: Predsednik: Josip Bubnič, podpredsednik: Ivan Dolenc, tajnik: Anton Vatovec, blagajnik: Josip Kolb, arhivar: Karol Jazbec, nadzornik pevskih vaj: Žabrič Ivan, odborniki: Avgust Demel, Luin Josip, Ličan Andrej in Cergol Ivan; namestniki: Vatovec Ivan, Tomažič Ivan, Lampe Anton; pregledovalci računov: Klun Ivan, Ribarič Simon in Gomezelj Anton.

Ova plesa trgovcev. Ples slov. trgovcev z jestvinami se je vršil dne 2. t. m. v redutni dvorani „Politeama Rossetti“. Izid tega narodnega plesa je bil dovoljen vzlic vsem strastnim agitacijam nasprotnih strank. A želeli je bilo večje udeležbe od strani naše intelligence in narodnih trgovcev, ki so se v pičlem številu odzvali vabilu na to veselico. Plesne točke so se vršile jako lepo in plesalo se je živahno do ranega jutra.

Kotiljon je bil krasen in debela bitka z du najakim snegom je jako ugajala občinstvu.

Navadni vsakoletni ples trgovcev pa se je vršil v soboto dne 6. t. m. v gledališču „Armonia“. V odseku tega plesa so bili tudi naši rojaki-trgovci gg.: Fran Godnik, Alojz Godnik, Anton Godnik, Fran Lenassi, Valentin Skečir, Konrad Jakopič, brata Jovanič, Cukerič, Ferfolja Fran, Kregan Albin in drugi, a vzlic temu je bila vsa uredba plesa izključljivo v italijanskem stilu in duhu. Vse je bilo v belo-rudečo-zelenih barvah in med cvetlicami je vse druge daleč nadkriljevala znana „margerita“. Četvorka se je tudi plesala v električni razsvetljavi teh treh barv. Žalostno dejstvo je to, da se dajo slepiti tudi nekateri naši rodoljubi od lepih in sladkih besed italijanskih tovarišev in dopuščajo, da nasprotniki našega naroda izkoriščajo njihova imena in njihovo prisotnost v take demonstracije. Naravno je, da v čaru takih barv ni bilo slišati slovenske besedice na plesu! Ako bi trezno pomislila naša gospoda trgovskega stanu, kako bi moral naš narod soditi o njih po takem dogodku, ne bi se dala v bodoče več vjeti v mreže, nastavljene jim od naših nasprotnikov! Pa brez zamere, mi moramo govoriti tako in ne smemo drugače!

Sol za živino. Zakonom od 23. decembra 1896., tlečim se kupovanja soli za živino po znižani ceni, so stavljene izven veljave prejšnje določbe, ki so ovirale svobodno kupovanje take soli. Sedaj more vsako kupiti soli za živino enostavno v skladiščih soli (na Primorskem: v Trstu, Piranu in na Voloskem), bodi si za uporabo v svojem gospodarstvu, bodi za razprodajo na drobno. Toda v omenjenih skladiščih soli se je ne dobi manj nego v partijah po 50 kg., po 5 gold. 100 kg. Kdor hoče manj soli, mora jo kupiti pri kojem zasebniku, ki jo prodaja na drobno. Kdor hoče na drobno prodajati sol za živino, prijavi naj to kompetentnemu finančnemu inspektoratu (ali v Trstu, ali v Gorici, Kopru, Pulju) vsaj 14 dni prej, nego prične prodajati, in naj naznani, v katerem lokalu bode prodajal. Vsak tak prodajalec pa mora o kupljeni in prodani soli za živino voditi posebno knjigo, katero mora pokazati finančnim organom na njih zahtevanje.

Papirnati goldinarji. Koncem januarja meseca t. l. je bilo v prometu še 783.567 papirnatih goldinarjev. Do konca januarja jih je bilo uničenih 57.883.361.

Siljive v Bosni. Kakor poročajo iz Bosne, so vsled milega vremena poslednjih dni priče cvečete siljive. Bati se je, da mrz, ki se pojavlja skoro vsake spomladi, vniči cvečje in s tem ves letošnji pridelek!

Kužne bolezni v tržaški oblini. V tednu od 31. min. do 6. t. m. je bilo prijavljenih v področju mestne občine tržaške: 1 slučaj kozic, 11 sl. ošpic, 2 sl. škrlatice, 21 sl. davice in 2 sl. legarjeve mrzlice. Umrle so 4 osebe za ošpice.

Nesreča. Minolo soboto dogodila se je strašna nesreča v Marinijevem kamenolomu, nahajajočem se ob novi openski cesti. Par delavcev je namreč podiralo ogromno kopico skalovja in kamenja, ki je pretila, da se poruši, ker je bilo deževje premočilo svet. Med temi delavci sta bila 20letni Josip Ferluga, stanujoči na Konknelu hšt. 601 in pa 71letni Fran Žgur, stanujoči na Kolonji hšt. 151. Ferluga je bil o tem pogibeljnem delu jako neoprezen, toda ni hotel slušati svarjenja svojih izkušenih tovarišev. Hkrati se je kopica posula. To se je zgodilo tako naglo, da nesrečnika nista utegnila ubežati. Ferluga je zasulo popolnoma, Žgurja je kamenje le poškodovalo, osobito na glavi, toda njegove rane niso smrtno. Ko so delavci velikim naporom in skrajno opreznostjo odkopali ponesrečenega Ferlugo, prikazal se jim je strašen prizor: nesrečnej je imel črepijo strto, vse truplo pa tako zmečkano, da ni bilo videti nego krvav kup mesa, kostij in drobja! Delavci so obvestili o tej nesreči gospodarja, le-ta pa kompetene oblasti. Dšla je komisija na lice mesta, ki je dala prepeljati truplo ponesrečenega mladeniča v mrtvašnico. Žgurja pa je obvezal zdravnik z zdravniške postaje.

Sodnijsko. Včeraj je tukajnje sodišče obsodilo 38letno hišino Ano Blasch iz Ljubljane zaradi tatvine na 6 tednov zapora. Ukradla je bila lani svoji gospodnji zlato malo kolajno in 15 glđ. 60 nč., toda pevrnila je škodo.

38letna hišina Marija Bolzmek iz Gradca je dobila zaradi tatvine 3 mesece težke ječe. Ukradla je bila svoji gospodnji razno zlatnino, vredno okoli 100 glđ., zastavila ukradene predmete in shranila denar. Tudi ta obtoženka je vrnila gospodnji zastavljavni listek in 28 glđ., ki jih je dobila v zastavljavnici.

Umrli na cerkvenem pragu. Iz Temešvara javljajo, da je župnik Ivan Sztraky v Mehadiji, vračaje se iz cerkve, padel poleg cerkvenih vrat na tla in ostal takoj mrtev.

Ženske odvjetniki! Švicarski kantonalni svet je dovolil po dolgem posvetovanju, da ženske smejo vršiti odvetniško prakso. Omoženim „odveticam“ pa je potrebno v ta namen dovoljenje soproga.

Kuga se širi. Iz Peterburga poročajo: Gubernér transkaspiskega ozemlja v Taškendu je sporočil, da se je kuga pojavila v Kandaharu, to je ob meji med Indijo in Afganistanom. Ruska vlada je odredila, da je na dotičnem kraju takoj postaviti vojaški kordon. Poveljnikom temu kordonu je imenovan general Konov. Kordon bode sestel iz 4 stotnij kozakov, ki se pridružijo četam, nastanjenim ob meji, in pa iz 12 stotnij vojakov iz države Bakhara.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“. Izdavatelj in odgovorni urednik: Fran Godnik. — Tiskarna: Belene v Trstu.